

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA SLOVENISTIKO

META PRIMOŽIČ

Dramski opus Simone Semenič

Diplomsko delo

Mentorica: Mateja Pezdirc Bartol

Univerzitetni študijski
program prve stopnje: Slovenistika

Ljubljana 2013

Izvleček

Dramski opus Simone Semenič

V diplomskem delu sem obravnavala šest dramskih besedil Simone Semenič, in sicer: *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več*, *Nogavice*, *24ur*, *Jaz, žrtev*, *5fantkov.si* in *zgodba o nekem slastnem trupu ali gostija ali kako so se roman abramovič, lik janša, štiriindvajset letna julia kristeva, simona semenič in incialki z. i. znašli v oblaku tobačnega dima*. Simona Semenič je avtorica, ki v svoja besedila vnaša inovativne dramske tehnike, te so najbolj opazne v drami *24ur*, kjer je hkratnost, a obenem ločenost prostorov ponazorjena tudi fizično, na listu papirja, in torej vidna zgolj bralcu, ter v *Zgodbi o nekem slastnem trupu*, kjer stransko besedilo (pri)dobi funkcijo glavnega besedila. Značilnost obravnavanih dramskih besedil so tudi besedna in stavčna ponavljanja ter premori in tišine, pa tudi jezikovno-zvočni učinki, kot so medmeti. Vsa omenjena sredstva oz. tehnike pisanja imajo namen učinkovati na bralca, predvsem pa na gledalca, saj so besedila Simone Semenič nedvomno namenjena uprizoritvi.

Ključne besede: Simona Semenič, sodobna slovenska dramatika, dramski opus

Abstract

Drama works of Simona Semenič

The thesis deals with six plays of Simona Semenič, as follows: *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več*, *Nogavice*, *24ur*, *Jaz, žrtev*, *5fantkov.si* and *Zgodba o nekem slastnem trupu ali gostija ali kako so se roman abramovič, lik janša, štiriindvajset letna julia kristeva, simona semenič in incialki z. i. znašli v oblaku tobačnega dima*. In her writing Simona Semenič introduces innovative drama techniques which is particularly evident in the play *24ur* where simultaneity as well as separateness of rooms is demonstrated physically on a piece of paper and thus rendered visible to the reader. The same holds also for the play *Zgodba o nekem slastnem trupu* where stage directions increasingly assume the role of the main text. The abovementioned texts are also characterised by verbal as well as sentence repetitions, pauses and silence, and language and sound effects, such as interjections. All these writing techniques aim at influencing the reader and, most importantly, the viewer, since the texts written by Simona Semenič are definitely destined to be staged.

Keywords: Simona Semenič, modern Slovenian drama, drama work

Kazalo vsebine

1	Uvod	4
2	Simona Semenič, dramatičarka	5
2.1	Umetniško ustvarjanje	5
2.2	Avtorska dramska dela	6
3	PRVI DEL: Razčlembe dramskih besedil.....	7
	a) <i>Nisi pozabila, samo ne spomniš se več</i>	7
	b) <i>Nogavice</i>	10
	c) <i>24ur</i>	12
	d) <i>Jaz, žrtev</i>	14
	e) <i>5fantkov.si</i>	18
	f) <i>zgodba o nekem slastnem trupu ali gostija ali kako so se roman abramovič, lik janša, štiriindvajsetletna julia kristeva, simona semenič in incialki z. i. znašli v oblaku tobačnega dima.....</i>	22
4	DRUGI DEL: Temeljne značilnosti dramskega opusa	26
5	Povzetek	31
6	Viri in literatura	33

1 Uvod

V diplomskem delu sem obravnavala šest dramskih del sodobne slovenske dramatičarke Simone Semenič, in sicer *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več*, *Nogavice*, *24ur*, *Jaz, žrtev*, *5fantkov.si* in *zgodba o nekem slastnem truplu ali gostija ali kako so se roman abramovič, lik janša, štiriindvajset letna julia kristeva, simona semenič in incialki z. i. znašli v oblaku tobačnega dima*. Našteta dela so avtorska dela Simone Semenič. *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več* je njeno prvonastalo avtorsko dramsko delo, sicer objavljeno v njenem diplomskem delu, kot zaključek študija dramaturgije na ljubljanski Akademiji. Drama *Nogavice* je njena najkrajša drama, besedili *24ur* in *5fantkov.si* pa sta bili nagrajeni na Festivalu drame: *5fantkov.si* je dobilo Grumovo nagrado za najboljše slovensko dramsko besedilo leta 2009, eno leto za tem je bilo nagrajeno besedilo *24ur*. *Jaz, žrtev* je monodrama, tekst je bil realiziran na festivalu sodobnih umetnosti Mesto žensk leta 2007. *zgodba o nekem slastnem truplu ali gostija ali kako so se roman abramovič, lik janša, štiriindvajset letna julia kristeva, simona semenič in incialki z. i. znašli v oblaku tobačnega dima* je novejši tekst, do zdaj je bilo za njim objavljeno le še eno dramsko besedilo Simone Semenič (*Medtem ko skoraj rečem še*). V nadaljevanju bom naslov zaradi preglednosti skrajšala in ga zapisovala z veliko začetnico, in sicer kot *Zgodba o nekem slastnem truplu*. Besedilo je bilo uprizorjeno v sezoni 2011/2012, predstava je sodelovala v tekmovalnem delu na 42. Tednu slovenske drame, dobila pa je tudi nagrado za najboljšo uprizoritev v sezoni 2011/2012, ki jo podeljuje Društvo gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije. Razen *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več* in *Nogavice* so bila bodisi besedila bodisi uprizoritve le-teh nagrajena. Obravnavala sem torej avtorska besedila Simone Semenič (in ne ostalih besedil, ki jih je Simona Semenič objavila v soavtorstvu), ki so bila nagrajena.

Vsako izmed del sem analizirala, naslonila pa sem se na bistvene elemente drame: na dramske osebe, čas in kraj ter na jezik in formo dramskega besedila. Zanimalo me je, kako so teme v dramskih besedilih prepletene z aktualnimi temami in kako se to v dramah kaže.

Simona Semenič se je umetniškega ustvarjanja lotila v zadnjem desetletju. Ker se z umetnostjo ukvarja profesionalno, sem predvidevala, da njena poklicna usmerjenost, Simona Semenič je diplomirana dramaturginja, vpliva tudi na pisanje njenih tekstov. Že na prvi pogled je bralcu hitro jasno, da ima avtorica poseben stil pisanja, forma njenih tekstov se razlikuje od tradicionalne. Tematika dramskih besedil Simone Semenič kaže na stanje

sodobne družbe, ki je vse prej kot idealna. Odtujeni odnosi med partnerjema, negativen odnos družbe do drugačnih in na splošno do drugačnosti, vojne, posilstva, abortus in druga problematična področja so teme, ki se jih avtorica v svojih tekstih dotakne in o njih spregovori na glas, s kritično noto. Osebe v njenih dramskih tekstih si ne zatiskajo oči pred grozoto sveta in glasno priznajo, da so drugačne ter rotijo družbo, da jih take tudi sprejme.

2 Simona Semenič, dramatičarka

2.1 Umetniško ustvarjanje

Simona Semenič se je rodila leta 1975 v Postojni. Svojo umetniško pot je začela na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo, kjer je študirala dramaturgijo in leta 2006 tudi diplomirala. Študij je zaključila z lastnim dramskim delom *Več*.¹

Prvi dramsko-gledališki projekt, ki si ga je Simona Semenič delila z Rokom Vevarjem, je bila predstava *Polna pest praznih rok*, ki je 3. 12. 2001 doživela premiero v Plesnem teatru Ljubljana. Na spletnem portalu nevladne organizacije Maska, ki skrbi za scenske umetnosti, so zapisali, da je »p/redstava /.../ temeljila zgolj na ročni gestiki, skozi katero so akterji predstave artikulirali zastavljene teme« (Minea Sončan Mihajlovič (ur.) na nova.maska.si). Sodelovanje z Rokom Vevarjem se ni prekinilo, leta 2003 je nastala predstava *Solo brez talona*, leta 2004 pa je bila uvrščena v spremljevalni del Tedna slovenske drame. Leta 2003 je Simona Semenič začela sodelovati z mednarodno gledališko skupino WaxFactory iz New Yorka, ki jo je zasnoval Ivan Talijančič. Nika Leskovšek piše, da se je Simona Semenič v New Yorku najprej preizkusila kot dramaturginja pri predstavi *Cleansed* dramatičarke Sarah Kane, kasneje pa je soustvarjala projekt z naslovom ... *She said*, ki je bil leta 2005 premierno uprizorjen v ljubljanskem Cankarjevem domu. Kot soavtorica besedila je Simona Semenič sodelovala tudi leta 2006 pri avtorskem projektu Lare Jankovič *Kot jaz* (Leskovšek 2008: 69).

Od ustanovitve dalje je Simona Semenič umetniška vodja programa PreGlej, ki deluje v sklopu Gledališča Glej. Idejo in koncept programa je zarisala sama. Cilji programa so usmerjeni v to, da se mlade dramske ustvarjalce in njihove tekste vključi v samo realizacijo – zato v sklopu PreGleja vsako leto organizirajo bralne uprizoritve, na katerih sodelujejo mladi,

¹ Naslov dramskega besedila *Več* se je večkrat spremenil, danes tekst poznamo pod naslovom *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več*.

neujeljavljene dramatikiki s svojimi novonastalimi dramskimi teksti. V tem sklopu poteka tudi festival PreGlej na glas, kjer se vsako leto širši javnosti predstavijo mladi dramatikiki.

Obravnavana avtorica je režirala dve predstavi, in sicer *Solo brez talona*, predstavo na podlagi besedila, ki ga je Simona Semenič napisala skupaj z Rokom Vevarjem, ta je bila uprizorjena leta 2003 v Gledališču Glej, in *Večno medikacijo* – gre za slovensko adaptacijo gledališke predstave *Endless Medication*, ki je bila uprizorjena leta 2006, prav tako v Gledališču Glej. Kot dramaturginja je sodelovala pri več predstavah: *Polna pest praznih rok* (2001), *Cleansed* (2003), *Kartografija celovečernih slik* (2005) in ... *She Shaid* (2005), kjer je bila tudi izvršna producentka idr. (vir: sigledal.org).

2.2 Avtorska dramska dela

Samostojna avtorska besedila Simone Semenič so že omenjeno dramsko besedilo *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več* (objavljeno leta 2006), *Nogavice* (2005), *24ur* (2006), *Jaz, žrtev* (2007), *5fantkov.si* (2008), zgodba o nekem slastnem truplu ali gostija ali kako so se roman abramovič, lik janša, štiriindvajsetletna julia kristeva, simona semenič in incialki z. i. znašli v oblaku tobačnega dima (2010), zadnje nastalo delo pa je *Medtem ko skoraj rečem še*, ki je bilo napisano leta 2011, naslov naj bi bil po avtoričinih besedah začasen. V tiskani verziji so objavljena tri dela, in sicer *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več*, *24ur* in *5fantkov.si*, ostala besedila so dostopna na spletnih straneh PreGleja (www.preglej.si) in portala slovenskega gledališča Sigledal (www.sigledal.org), in sicer v dokumentu Word, nekatera besedila pa so dostopna zgolj v PDF-formatu.²

Leta 2005 je Simona Semenič napisala tudi dramsko besedilo z naslovom *Loving Willy*, napisano v angleškem jeziku. Bralno uprizoritev je besedilo doživelo v New Yorku leta 2005, kot je zapisano na spletnih straneh PreGleja, pod geslom Simona Semenič.

² Besedilo *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več* je bilo leta 2006 objavljeno v diplomskem delu Simone Semenič z naslovom *Več, dramsko delo z eksplikacijo; Inemannova doba skozi prizmo dnevnega časopisja*. Besedilo *24ur* je bilo leta 2006 v slovenskem in angleškem besedilu objavljeno v zborniku *Preglej na glas!*, izmenjava med slovensko in ameriško dramatikiko, tekst z naslovom *5fantkov.si* pa je bil leta 2009 objavljen v knjigi *Grumova nagrada za najboljše dramsko besedilo*.

3 PRVI DEL: Razčlembe dramskih besedil

Posvetila se bom šestim dramskim besedilom avtorice Simone Semenič, in sicer *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več*, *Nogavice*, *24ur*, *Jaz, žrtev*, *5fantkov.si* in zgodba o nekem slastnem truplu ali gostija ali kako so se roman abramovič, lik janša, štiriindvajsetletna julia kristeva, simona semenič in incialki z. i. znašli v oblaku tobačnega dima. Vsi teksti so avtorski, teksta *5fantkov.si* in *24ur* sta dobila nagrado na Tednu slovenske drame za najboljši dramski tekst, zgodba o nekem slastnem truplu ali gostija ali kako so se roman abramovič, lik janša, štiriindvajsetletna julia kristeva, simona semenič in incialki z. i. znašli v oblaku tobačnega dima je bila izbrana za najboljšo uprizoritev v sezoni 2011/2012 (nagrado podeljuje Društvo gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije), sodelovala je tudi v tekmovalnem delu Tedna slovenske drame leta 2012, *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več* je prvi samostojni dramski tekst Simone Semenič. Za analizo dram *Nogavice* in *Jaz, žrtev* pa sem se odločila zato, ker tudi ti dve drami odražata značilnosti, ki niso zgolj in samo značilnosti moderne drame, temveč predvsem značilnosti avtoričinega stila in načina pisanja.

V prvem delu diplomskega dela sem se bom posvetila vsakemu dramskemu delu posebej in ga analizirala tako, da bom opisala nastopajoče osebe in njihova razmerja, osredotočila se bom tudi na dramski prostor in čas ter nanizala jezikovne in druge značilnosti dramskega besedila. Besedila bom analizirala kot literarni tekst, vendar pa bom pri analiziranju upoštevala dejstvo, da je drama »literarni tekst, ki poleg branja omogoča ali celo zahteva tudi uprizoritev« (Kralj 1998: 5).

a) Nisi pozabila, samo ne spomniš se več

Dramski tekst je bil objavljen leta 2006, in sicer kot zaključek avtoričinega študija dramaturgije na ljubljanski Akademiji. Naslov diplomske naloge je *Več, dramsko besedilo z eksplikacijo; Inemannova doba skozi prizmo dnevnega časopisja*. Naslov dramskega besedila je avtorica večkrat spremenila, ustalil se je kot *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več*. Drama je bila bralno uprizorjen v Gledališču Glej leta 2005 v avtoričini režiji, leta 2006 pa je

besedilo uprizoritev doživelo (prevedeno v angleščino) tudi v New Yorku – režiser Ivan Talijančič (vir: sigledal.org).

Osebe

Nastopajo tri osebe, in sicer Leon (35 let), Lucija (35 let) in Matjaž (61 let). Osebe so med seboj tesno povezane, partnersko in sorodstveno. Zaradi prihoda Leona, ki se vmeša v življenje in delo zakoncev Lucije in Matjaža, pride do zapleta.

Lucija je mlada učiteljica, ki živi z Matjažem, moškim, ki je 26 let starejši od nje. Nikjer ni omenjeno, kaj uči, vendar iz njenega govora in dejanj sklepamo, da gre za učiteljico (slovenskega) jezika:

(Mrmraje bere.)

*»... njuna neomadeževanost in eksistencialna stiska ki iz tega nujno izhaja ...« **Tale poved je sicer malce okorna, pa vseeno** (podčrtala M. P.).*

/.../

(Mrmraje bere.)

*»... tako sinteza avtorjeve zrelosti ...« **Manjka vejica** (podčrtala M. P.).*

(Semenič 2007: 14.)

Matjaž je pisatelj in pričakuje kritiko oz. recenzijo njegovega na novo izdanega romana. Leon pa je Lucijin brat dvojček, ki pride k Luciji na obisk po devetih letih. Izkaže se, da Leon ni realna oseba, saj je pred devetimi leti umrl. Lucijo je izguba brata močno pretresla, a je na to pozabila. Prihod Leona lahko označimo kot obuditev Lucijine zavesti.

Prostor in čas dogajanja

Avtorica poda podatke o času in prostoru. Prostor je dnevna soba. Gre torej za prostor, kjer družina oz. partnerja preživljata prosti čas. Začetek dogajanja je večer, nadaljuje pa se proti noči in se konča, ko se partnerja odpravljata spat. Gre torej za zgoščen čas, ki se lahko tako realizira tudi na odru. Lado Kralj v *Teoriji drame* povzame Pfisterjevo ločevanje časa na »realni uprizoritveni čas, ki po današnji konvenciji traja nekaj čez dve uri, in fiktivni uprizorjeni čas, ki je precej obsežnejši, poteka pa znotraj realnega« (1998: 136). V obravnavanem tekstu bi lahko rekli, da se realni in fiktivni uprizoritveni čas prekrivata.

Jezik, prizori in premolki (tišina)

Drama je napisana večinoma v knjižnem jeziku, vendar liki izgovarjajo tudi pogovorne besede: **tuki** noter, saj veš **kolk**, **Loh** bi glavo stavil (podčrtala M. P.). Besedilo je sestavljeno iz sedmih prizorov.

V besedilu ni veliko didaskalij, avtorica poda napotke (za igralce) zgolj na začetku vsakega prizora, kjer naniza tudi osebe, ki bodo v prizoru nastopale.

5. prizor
Lucija in Leon. Knjiga.
Matjaž vstopi.
(Semenič 2007: 31.)

Iz citata lahko razberemo, da se v prizoru pojavlja tudi knjiga. Iz tega in iz same zgodbe lahko sklepamo, da ima knjiga v drami velik pomen, saj je pripisana nastopajočim osebam. Je torej stvar, ki ima vlogo nastopajočega. Knjiga je bila namreč napisana na podlagi Lucijinega dnevnika (dnevnik pa opisuje življenje, torej je opis tega, kar je Lucija doživela). Knjigi bi lahko pripisali tudi glavno vlogo, čeprav ni živa in nima replik; je pa vseskozi prisotna. Lahko bi rekli, da je prihod Leona pobuda za Lucijin izbruh in psihično prebuditev, medtem ko je izid knjige vzrok njenega vedenja.

Pomembno vlogo v dramskem tekstu ima tišina, ki je zaznamovanja z različnimi sredstvi. Med replikami tako tišino zaznamuje jezikovno oz. grafično sredstvo – tripičje, znak za tišino pa je velikokrat podan kar v samih didaskalijah: *Tišina* (Semenič 2007: 43).

Šesti prizor je v celoti zaznamovan s tišino, saj v njem ne poteka noben dialog.

6. prizor
Lucija In Matjaž. Knjiga.
Dolga tišina.
Matjaž odide.
(Semenič 2007: 39.)

Pavis piše, da je »molk v gledališču nepogrešljiva sestavina glasovne in gestične igre nastopajočega, bodisi da je nakazan z odrskim nastopom (kot pavza) bodisi zaznamovan s pomočjo režije ali igralca« (1997: 580). Ker uporablja Simona Semenič v besedilih veliko molka, lahko sklepamo, da je pisala dramo z mislijo na uprizoritev, kjer ima molk oz. tišina še večjo težo.

b) Nogavice

Tekst lahko označimo za kratko dramo. Termina, ki se uporabljata sinonimno, sta mini drama in mikro drama – ta izraz je prvi uporabil avstrijski dramatik Wolfgang Bauer. Gre za dramsko besedilo, ki je izjemno kratko. Uprizoritev le-tega naj ne bi bila daljša od 20 minut. Značilnosti kratke drame pa so grotesknost in absurdnost (wikipedia: mini drama). Absurdna drama »prikazuje odtujene medčloveške odnose /.../ [in] absurdnost sodobnega sveta [ter] uporablja komični dialog, ki temelji na razkroju jezika« (Marjeta Humar idr. 2007: 23). Groteska pa »povezuje komično in tragično, opozarja na odtujenost, nesmiselnost bivanja« (prav tam, str. 80). Tekst z naslovom *Nogavice* ima torej značilnosti tako absurdne drame kot tudi groteske, kar bom predstavila v nadaljevanju.

Tekst je bil napisan leta 2005 in istega leta tudi predstavljen na Tednu slovenske drame.

Osebe

Nastopata dve osebi: Mož in Žena, oba sta v srednjih letih. Znajdeta se v izrednih razmerah (bombardiranje), prav v teh razmerah se pokaže njun odnos. Prepirlahko označimo za skrajno absurden, saj se začne pri bežanju v zaklonišče. Par se namreč prepirla o barvi moževih nogavic. Odnos med možem in ženo lahko označimo tudi za stereotip o tem, da žena možu narekuje, kako naj bo oblečen, ta pa se ji noče podrediti. Vendar pa prepirl med Možem in Ženo ne pomeni zgolj trenutnega prepirla, temveč zamere daljšega zakonskega življenja, kot to označi žena:

A ti je sploh mogoče dopovedat, da ne gre za te nogavice zdaj in tuki, da gre za najino življenje. Za celo življenje. Za vsa ta leta, ki jih živim zraven tebe.

(Semenič 2005: 6.)

Iz dialoga lahko sklepamo, da gre za ponavljajoča se dejanja v zakonskem življenju, kjer se partnerja bojujeta za nadvlado in za svoj prav, za pravico lastne odločitve, torej osebno avtonomnost, kar je razvidno iz samega konca drame. Zakonca ne morata iz stanovanja, saj sta se predolgo prepirlala, vsak je uveljavil svoje stališče, zaradi tega jima preti smrt.

Prostor in čas dogajanja

Kraj dogajanja je predsoba doma, kjer stanujeta zakonca, drama pa se dogaja zvečer. Čas dogajanja lahko omejimo na največ 20 minut. To je tudi čas celotne drame, od zapleta do razpleta. Univerzalno pa gre za čas vojne oz. natančneje za čas bombardiranja, na kar nakazujejo didaskalije, ki narekujejo režiserju zvočne učinke: intenziteto hrupa – od nedefiniranega hrupa do eksplozije.

Predsoba je prehodni kraj; kraj, kamor ljudje prihajamo ali odhajamo. V tem dramskem besedilu gre za skorajšnji odhod, ki pa se zaradi prepira odloži. Ves čas sta torej osebi v istem prostoru. Ker gre za mini dramo, je smotrno, da sta kraj in čas skoncentrirana, že zaradi samega tehničnega vidika, ki menjave prostora v tako kratkem času ne dopušča.

Jezik in zvočna sredstva

Jezik teksta je knjižna pogovorna slovenščina. Tudi v didaskalijah ni uporabljena zgolj zborna slovenščina, temveč tudi pogovorni jezik: *Dva kuferčka* – tu je uporabljena celo manjšalnica, kar je zanimivo za didaskalije, ki sicer po navadi v sami uprizoritvi niso glasovno realizirane. Didaskalije so namenjene bralcu in nadalje režiserju ter igralcem kot napotek pri izvedbi uprizoritve. Prav tako se pogovornost kaže tudi v ostalih didaskalijah: *V rokah ima en par belih nogavic* (podčrtala M. P.).

Zvočna sredstva so nakazana v didaskalijah. Opravka imamo s hrupom, ki nam bralcem/gledalcem kaže na to, kakšno je ozadje zgodbe. Na začetku drame je hrup v ozadju in je nedefiniran, nato postaja vse glasnejši in bližji. Bolj kot je razviden zaplet drame, večjo intenziteto ima hrup. Ko doseže zaplet vrh, preide hrup v eksplozijo. Hrup torej kaže na bombardiranje, ki je na začetku dogajanja še daleč, proti koncu pa je bombardirana hiša, v kateri sta osebi. Zadnji eksploziji sledi krik, zadnje dialoge zaznamuje tišina, s tišino se drama tudi konča.

c) 24ur

Drama je bila napisana leta 2006, istega leta je bila bralno uprizorjena v sklopu programa PreGlej, leta 2010 pa je avtorica za besedilo *24ur* dobila Grumovo nagrado za najboljši tekst. Nagrado si je Simona Semenič delila še z dvema avtorjema, in sicer Ivom Prijateljem, ki je nagrado prejel za besedilo *Totenbirt* in Ivom Svetino, ki je avtor dramskega teksta *Grobница za pekarno*. Drama *24ur* je bila premierno uprizorjena leta 2012 v SNG Nova Gorica v režiji Jake Ivanca.

Osebe

Nastopajo štiri glavne osebe oz. dva para. Prvi par sestavljata ONA1 in ON1, drugi pa ONA2 in ON2. Paroma pa se pridružijo Spami, ki jih je več, in sicer 1–16. Spam je svetovno uveljavljena beseda iz angleščine, ki v računalniškem smislu pomeni nezaželeno oz. vsiljeno elektronsko pošto. Spami imajo v tekstu pomembno vlogo. Avtorica pri nizanju oseb navede tudi opombo, v kateri nazorno opiše, kakšna je naloga Spamov. Ti naj bi bili vpeti v zgodbo, lahko imajo tudi stik s samimi protagonisti. Spami lahko osebe premikajo, vendar jih para ne vidita. V opombah je poudarjen tudi smisel angleškega jezika, ki ga Spami govorijo. Avtorica napoti režiserja k temu, da ohrani izvorni jezik Spamov, v primeru prevajanja pa predlaga »da se predstavo opremi z originalnimi (angleškimi) podnapisi ali z adekvatno rešitvijo ohrani originalen jezik Spamov« (Semenič 2006: 1).

Vzporedno teče zgodba prvega in drugega para. Prvi par se je znašel v jašku zapuščenega rudnika in mora v roku 24 ur priti ven. Zaradi lakote, mraza in smradu se sprašujeta, ali bosta živa prišla iz jaška. Njun dialog postopoma, a vse pogosteje in v večji meri, prekinjajo Spami.

Drugi par sestavljata bivša zakonca, ki se dobita v hotelski sobi in želita skupaj preživeti dan. Pogovarjata se o tem, ali je prav, da sta se dobila, kljub temu, da ima vsak od njiju svojega novega partnerja. Pogovor nanese tudi na to, kakšno je bilo njuno spolno življenje, ko sta bila še skupaj in ali sta v spolnih igricah še tako dobra.

Ker zgodbi obeh parov potekata linearno, se tudi v njun pogovor vmešajo Spami, in sicer vedno bolj intenzivno in vedno bolj moteče. Spami so dejanska preslikava nezaželenih elektronskih sporočil, ki jih internetni uporabnik dnevno dobiva v elektronski nabiralnik. Gre za razna oglasna sporočila, kjer podjetja nudijo oz. celo silijo uporabnika k nakupu njihovega izdelka.

Prostor in čas dogajanja

Prostor je sestavljen iz dveh ločenih prostorov, vendar stojita oba na istem mestu. Gre za jašek, v katerem se znajde prvi par, in hotelsko sobo, v katero se za 24 ur naseli drugi par. Para se med seboj ne vidita. Gre torej za dva prostora, ki sta ločena, a sta hkrati, po napotkih dramatičarke, na istem mestu.

Tako rudniški jašek kot tudi hotelska soba sta majhna prostora, v prostorih sta po dve osebi, kar vzpostavlja intimno vzdušje, ki prerašča v še bolj intimne pogovore. Oba para imata na voljo 24 ur, da sta sama oz. samo drug z drugim. Simona Semenič v dogajanje spretno vnese moteče dejavnike (Spame). Modernizacija in doba interneta sta prinesli v življenje posameznika določene novosti, ki smo jih sprejeli, čeprav so bili sprva moteči. V dialoge obeh parov se nenehno vsiljujejo dialogi Spamov, akterji pa tega ne zaznajo. Zgodbo s samo tematiko je nedvomno povezana s sedanjostjo in moderno družbo. Sporočila, kot so »We have what you need!« (Semenič 2006: 55), se v našem življenju pojavijo tako pogosto, da jih niti ne zaznamo več.

Čas je v tem dramskem tekstu kategorija, ki je podana že v samem naslovu; je tudi tema, ki sicer ni eksplicitno nakazana. V tem dramskem tekstu ločimo čas kot »opredelitev dogajanja v dramskem besedilu glede na čas« (Marjeta Humar idr. 2007: 42) in čas kot temo besedila. Para imata na voljo 24 ur, tj. en dan; to imenujemo dramski čas.

Čas pa lahko impliciramo na obdobje, ki ga družba v 21. stoletju dejansko živi. To lahko izpostavimo kot temo dramskega besedila. Gre za problematiko sodobne družbe, to lahko sklepamo tudi po tem, da je avtorica izbrala naslov po priljubljeni informativni oddaji, ki je bila tudi po mnenju gledalcev najboljša oddaja med letoma 2004 in 2008 (vir: 24ur.com), torej v letih, ko je tekst tudi nastajal. V sodobnih informativnih oddajah pa so prikazane novice, ki zadevajo družbo, torej problematika družbenega reda in sistema.

Forma dramskega besedila in jezik

Forma dramskega besedila je izjemno netradicionalna. Avtorica v didaskalijah piše, da sta prostora dva, da sta ločena in da gledalci/bralci lahko sočasno vidimo oz. zaznavamo dogajanje v obeh prostorih. Ločitev na dva linearna prostora je razvidna iz same postavitve

teksta na papirju. Na levi strani lista se odvija dialog prvega para skupaj z didaskalijami, na desni velja enako za drugi par. Ko se pojavijo Spami, ki zmotijo dogajanje tako prvega kot tudi drugega para, je tekst nekje vmes, torej med besedilom enega in drugega para.

ON1: Narediti kaj?

ONA1: Sezuti nogavice pa to.

ON1: Aja. Ja.(Se usede.)

ONA1: (Ga pogleda.)

ON1: (Se sezuje.)

ONA2: Jaz sem enkrat.

ON2: Kaj?

ONA2: Masturbirala pod tušem.

SPAM2: *How to save money? - A woman at the jeweller's: "Sorry that the banknotes are so wet... My husband was crying hardly when he gave them to me." - Don't give them any money, they are immoderate! You better order Viagra and give her some unbridled sex. Follow my advice, all of them want only wild sex! Visit our pharmacy and make your choice.*

ON1: (Si sezuje nogavice.)

ON2: Ne? Ti prasicca umazana.

ONA2: Mislim ... Ah nič. Pozabi.

ON2: Kaj?

(Semenič 2006: 34.)

Sam tekst ne zaznamujejo tišine, gre namreč za tekst, ki je prenapolnjen s stavki, povedmi in kriki, ki jih povzročajo Spami. Vendar pa tišina zaznamuje konec.

Jezik prvega in drugega para je knjižna slovenščina, vendar se velikokrat pojavi tudi pogovorni, predvsem knjižni pogovorni jezik. Gre predvsem za razne redukcije (*Men se zdi, tuki*), ki dialog naredijo bolj avtentičen. Dialoge parov prekinjajo Spami, ki govorijo v angleškem jeziku. Jezik Spamov je namenoma angleški, saj je jezik računalnikov oz. internetni jezik prav tak.

d) Jaz, žrtev

Dramski tekst je bil napisan leta 2007 in istega leta tudi predstavljen, premierno na Mednarodnem festivalu sodobnih umetnosti Mesto žensk v Ljubljani. Lik je upodobila avtorica teksta sama.

Tekst je podnaslovljen z *besedni solo*. Zvrstno lahko tekst označimo za monodramo. Monodrama je »v/ običajnem smislu igra z eno samo dramsko osebo oz. vsaj enim igralcem (ki lahko odigra več vlog)« (Pavis 1997: 452). Gre torej za dramsko besedilo, ki je »v obliki monologa, navadno s psihološko poglobljenim notranjim konfliktom, [ki je] namenjeno

enemu nastopajočemu« (Marjeta Humar idr. 2007: 124). Monolog pa je »daljši govor ene dramske osebe, ki v dialogu s samo seboj razkriva svoj notranji svet« (prav tam, str. 124).

Denis Poniž piše o tem, da sta dve vrsti monologa: lahko je izpoved in tako ne potrebuje naslovnika, lahko gre pa tudi za »*monolog s pričakovanim naslovnikom*« (1996: 63). Za slednji monolog gre tudi v tem tekstu. Oseba pripoveduje oz. se izpoveduje, pričakovan naslovnik pa je publika.

Dramska oseba

V monodrami je oseba poimenovana, glavni lik je Simona. Bralec/gledalec ime spozna iz samega govora glavne osebe. Ker je oseba ena sama, se tudi sama označuje in sama sporoča svoje karakterne značilnosti.

Simona je dekle, staro 32 let, ki pripoveduje o življenju oz. njenem zdravstvenem stanju od otroštva dalje. V to zgodbo vplete osebne podatke, od tega, kako ji je ime, kje v otroštvu je živela, do tega, koliko je star njen sin. Podatki niso nizani eksplicitno, ampak so vpeti v samo zgodbo. Svoja leta Simona razkrije tako:

*v posteljo sem lulala zelo dolgo /.../
tja do kakegga šestnajstega leta
se pravi pol mojega dosedanjega življenja*
(Semenič 2007: 2.)

Ne samo, da skozi zgodbo razkriva svoje osebne podatke, dramska oseba odkriva tudi svoj karakter. Simona je oseba, ki ima nešteto bolezni, te jo spremljajo od otroštva dalje. V časovnem zaporedju našteje bolezni, kot so uriniranje v posteljo, genitalni herpes, epilepsija, mastitis. Oseba odkrito opisuje dogajanja in občutja, ki so povezana z naštetimi boleznimi. Simona prizna, da je do rojstva svojega sina bolezen izkoriščala sebi v prid in da je bila ena izmed bolezni tudi ta, da je želela biti v središču pozornosti.

*v bolnico sem namreč rada hodila
se mi je zdelo, da šele s tem, ko sem v bolnici
dokažem vsem
kako zares sem bolna
in uboga*
(Semenič 2007: 8.)

Zaradi številnih bolezni je bila Simona nenehno v središču pozornosti. Ugajalo ji je, da so jo starši, ko je bila bolna razvajali, v srednji šoli je šla lahko domov, kadar se je slabo počutila ... In vse to je izrabljala. Po tem, ko je rodila sina, se je pozornost, ki je bila sicer namenjena njej, preusmerila na novorojenčka:

edino, kar me moti /.../

res moti

je to, da je zdaj on v središču pozornosti

novi človek

ne jaz

nobena izmed bolezni ne vzbuja več zanimanja niti sočutja

(Semenič 2007: 29.)

Stereotipi, tabu teme in sodobna družba

V besedilu se srečujemo tudi z raznimi stereotipi oz. značilnosti sodobne družbe. Kot prvi primer navajam bolezni, ki jih Simona našteva in opiše. Dandanes smo navajeni, da se o določenih občutljivih bolezni ne govori, tako npr. redko slišimo, da nekdo iskreno govori o tem, da že od otroštva urinira v posteljo ali da ima spolno bolezen, kot je herpes. Simona pa o tej temi spregovori iskreno, še več, prizna, da so bile njene bolezni izgovor za določene obveznosti itn. Bolezni in občutja, ki jih lik doživlja so glavna tema, iz katere pa se razvijajo še druge podteme, vse pa so značilne za družbo 21. stoletja. Da avtorica črpa iz neposrednega okolja, lahko sklepamo tudi po (tabu) temah, kot so samomor, psihiatrična bolnica, samozadovoljevanje, kajenje.

Navajam primer, ko je dogajanje v realnosti vplivalo na pisanje Simone Semenič. Leta 2007, torej istega leta, kot je besedilo *Jaz, žrtev* napisano, je začel v Sloveniji veljati Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, ki prepoveduje kajenje v zaprtih javnih ustanovah. Simona Semenič dogajanje, ki se dotika kajenja cigaret vpne tudi v besedilo. Glavna in edina oseba v drami se pred rojevanjem sprašuje, ali se bo zaradi tega, ker je v nosečnosti kadila otrok rodil v normalni velikosti. Strokovnjaki so namreč mnenja, da matere, ki kadijo, rojevajo otroke z nižjo porodno težo, zato je bilo Simono strah. O kajenju spregovori Simona tudi na koncu drame.

*in prosim vas,
apeliram na vas /.../
pustite me kaditi
KONEC*

(Semenič 2007: 30.)

Sicer pa se o družbi, pravzaprav o zahtevah, ki jih narekuje sodobna družba, Simona Semenič sprašuje, ko postavi glavni lik v vlogo ženske, ki zavrača zahteve družbe, ki so predstavljene skozi različne medije. Vsakodnevno smo priča reklamam, ki ljudem vsiljujejo sončne kreme, hitro prehrano, avtomobile, kreme za mladostni videz itn. pod pretvezo nujnosti. Junakinja ves ta pritisk zavrne in si zaželi, da ji družba preneha narekovati, kaj naj počne in kako naj izgleda. Želi si, da bi jo družba sprejela takšno, kot je.

Forma dramskega besedila in jezik

Besedilo ne upošteva pravopisa. Avtorica ne uporablja velikih začetnic, to velja tudi za ostala ločila. Dele stavka ločuje tako, da je nov stavek v novi vrsti. Pol tega pa lahko v besedilu opazimo številna ponavljanja, ki se bodisi ponavljajo čez cel tekst (npr. bseda *oblački*) bodisi v istem govornem zaporedju:

*in sem jedla
in jedla
in jedla
in jedla
(Semenič 2007: 4.)*

Jezik besedila je knjižna in knjižno pogovorna slovenščina, vendar lahko v besedilu opazimo tudi nižje pogovorne besede (*scanje*) in dialekt (*tata*).

Prostor in čas

EksPLICITNO ti dve dimenziji nista poudarjeni. Pri prostoru lahko sklepamo, da gre za oder oz. prostor, ki zahteva publiko, saj lik govori nekomu, lahko si predstavljamo, da množici, tj. publiki. To lahko sklepamo tudi po tem, da so v besedilu prisotni komični vložki. Čas

dogajanja ni podan, sicer pa gre za sodobni čas. V besedilu je podana letnica, ta določa natančen čas.

*nazadnje sem imela močan napad
pred kakim letom in pol
natančneje v ponedeljek, 6. marca 2006
(Semenič 2007: 19.)*

e) 5fantkov.si

Besedilo je bilo napisano leta 2008, leta 2009 pa je dobilo Grumovo nagrado za najboljše izvirno dramsko besedilo. Besedilo po mnenju žirije »razpira in problematizira genezo sodobnih medčloveških odnosov ter nravi, in sicer na način igre in skozi igro, ter prepušča bralcem in gledalcem, da se sami opredelijo do pred-stavljenega« (Duša, Jordan, Pezdiric Bartol idr. 2009: 2).

Osebe in tematika

Avtorica je tekst podnaslovlila z *Igra za pet igralk s prologom in epilogom*. Igra ima torej uvodni del, kjer igralci predstavijo like, ki jih igrajo: koliko so stari, v kakšni družini živijo in kaj najraje počnejo. V zaključnem delu igralci predstavijo usodo likov, ko odrastejo. V igri nastopa pet likov: Blaž, Jurij, Denis, Vid in Krištof. Čeprav gre za dečke, stare med deset in enajst let, naj bi njihove vloge igrale ženske.

Seznamu oseb je avtorica dodala pripis, v katerem piše, kako so osebe dobile imena: po svetnikih, mučencih in priprošnjikih v stiski, za te pa naj bi bilo značilno to, da so bili po trpljenju obglavljeni.

Gre za prijatelje, ki se v prostem času družijo in preizkušajo najrazličnejše igre. V teh igrah pa vsakdo prevzame katero izmed vlog, ki mu je podeljena. Prva igra, ki se je lotijo, je JLA (Justice leguaue of America). Vsak izmed dečkov prevzame eno ali več vlog, ki sicer izvzete iz risanih serij in filmov. Prizori so polni nasilja, saj osebe med seboj fizično obračunavajo. Prizori, kjer se dečki igrajo JLA, kažejo na preslikavo sodobnega časa, in sicer na prevlado ameriškega trga, na kar nakazujejo osebe, ki igrajo vloge risanih junakov iz ameriške filmske

produkcije. Bralec/gledalec skozi igro oseb prepozna šovinistične izjave, ki so vpete sicer v samo temo nasilja, ki prevladuje (odsekane glave, mlaka krvi itn.).

/.../ nobene babe ne bo tuki
krištof
po drugi strani
JLAjevci tud morjo neki jest, a ne
mogoče bi pa loh meli wonder women
bi nam kej skuhala

vid
pa gate prala, ja
(Semenič 2008: 6.)

Druga igra, ki se jo dečki igrajo, je igra družine, sami jo poimenujejo »mamice in atiji«. Vsaka izmed oseb zopet prevzame vlogo enega izmed družinskih članov. V družinski skupnosti je prisotno verbalno in fizično nasilje, tako nad otroki, kakor tudi med partnerjema, pa tudi homofobija, šovinizem, celo incest.

Otroci na prehodu v najstništvo za te teme ne bi vedeli, če ne bi takšne družine tudi doživljali, bodisi na lastni koži bodisi v svoji bližini. Vse zgoraj omenjene teme so aktualne, vendar v večini primerov tabu teme, torej teme, o katerih prizadeti neradi govorijo, tudi družba se reševanju omenjene tematike izogiba. V delu, ko se dečki igrajo neonacije in pedre je zopet prisotna homofobija in nasilje nad drugače mislečimi. Tu so omenjeni tudi razni stereotipi, predvsem o tem, da je ženska zadolžena za kuhinjska opravila in vzgojo otrok, moški pa je tisti, ki je ekonomsko sposobnejši, močnejši in ima nad žensko nadvlado. Alojzija Zupan Sosič piše o tem, da moramo spolne stereotipe pripisati spolni socializaciji in da je nadvlada moškega povezana tudi s tem, da je skozi zgodovino moški označen kot človek, ki se vojskuje, torej kot vojak, s čimer je povezano tudi nasilje (2007: 185–186).

V delu besedila Simona Semenič zaobjame več stereotipov, predvsem so to stereotipi o delitvi družbenih vlog:

/.../ ti ne moreš šivati oblekic
ti ne moreš šivati plaščkov

ti si deček
ti si fant
ti si moški
ti se oblačiš v modro
ti se igraš s pištolami /.../
ati ti bo kupil pištolo
da boš ti postal pravi fant
(Semenič 2008: 47.)

Da je v besedilu osnovna tema nasilje, priča tudi zadnji del dramskega besedila, ki prikazuje osebe, ki se igrajo Hare Krišne. Hare Krišna je novejšo versko gibanje, ki izhaja iz hinduizma. Nasilje nad drugimi verami je še ena izmed tem, ki je v družbi še kako prisotna.

Prostor in čas

Prostor dogajanja je skrivno shajališče v centru velikega mesta. Skrivališče si otroci uredijo v zapuščeni kamniti hiši. Poleg kraja je nanizana tudi čas dogajanja, ni točno določen z uro, gre pa za sobotno popoldne, za čas med kosilom in večerjo. V tem delu epiloga sta kraj in čas dogajanja podana skozi zgodbo. Besedilo, ki je v epilogu, pripovedujejo igralke; gre torej za stransko besedilo, ki naj bi bilo namenjeno temu, da ne ostane zgolj napisano, ampak ga nekdo govori. Igralke v vlogi dečkov se predstavijo same, zato bralci lahko sklepamo, da tudi besedilo, v katerem avtorica navaja kraj in čas, nekdo prebere oz. govori.

Opis prostora je torej stransko besedilo in ne dialog, vendar forma dramskega besedila narekuje, da je besedilo lahko tudi govorjeno oz. da je del govorjenega dramskega besedila. Denis Poniž piše, da »dramsko besedilo s svojim dramskim tekstom /.../ inscenatorju že *sugerira* oblike podobe prostora, ki ga le-ta udejani v gledališkem prostoru« (1996: 57). Tu pa nimamo zgolj opisa, ki bi bralcu in režiserju ponujal pogled v bodisi bralno uprizoritev prostora bodisi realizacijo opisa, ampak gre za nekakšen prehod stranskega v glavno besedilo. Stransko besedilo dobi funkcijo dialoga oz. monologa. Da gre za dialog oz. monolog ni nikjer izrecno napisano, vendar lahko to sklepamo iz odlomka, kjer se liki sami predstavijo:

jaz igram denisa
denis je star 10 let
je edinec

njegova mama in oče sta malce starejša /.../

(Semenič 2008: 2.)

Jezik

Dramsko besedilo ne upošteva slovenskega pravopisa. Tudi v tem besedilu ločil ni ali pa so zelo redka. Gre za pogovorni jezik, v samem tekstu skorajda ni dialekta, je pa zelo prisoten sleng. Ker so glavne osebe dečki, je sleng pričakovan. Jezik besedila je namreč tudi jezik, ki ga lik izrazi v gledališki predstavi. Poleg slenga (*fak, okej*) je v besedilu prisotno izrazje, ki spada v kategorijo nižje pogovorne leksike in slabšalnic (*pičkice, peder, baba*).

Opazna pa so tudi številna besedna ponavljanja, predvsem na besedni ravni.

denis

sovražim

to sovražim

kok to sovražim

(Semenič 2008: 17.)

V besedilu se vseskozi pojavljajo medmeti, predvsem posnemovalni, pa tudi razpoloženjski. Največ medmetov je mogoče opaziti v prvem delu igre, torej v delu, ko dečki posnemajo televizijske junake. Medmeti velikokrat presežejo zgolj enobesednost.

blaž

ogeeeeeeeeeeeeenj

ra ta tata tata tata ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

ra ta tata tata tata ta ta ta ta ta tata ta ta ta tata ta ta ta ta ta ta tata tata ta

(Semenič 2008: 64.)

f) zgodba o nekem slastnem truplu ali gostija ali kako so se roman abramovič, lik janša, štiriindvajsetletna julia kristeva, simona semenič in incialki z. i. znašli v oblaku tobačnega dima

Dramsko besedilo je bilo napisano leta 2010. Besedilo je bilo leta 2012, z ostalimi 41 besedili, predlagano za Grumovo nagrado, a se ni uvrstilo v seznam besedil, ki jih je žirija nominirala. Uprizoritev, katere režiser je Primož Ekart, pa je dobila Šeligovo nagrado na 42. Tednu slovenske drame. Predstava je bila v letu 2012 uvrščena tudi v tekmovalni program festivala Borštnikovo srečanje v Mariboru. Uprizoritev je dobila nagrado za najboljšo uprizoritev v sezoni 2011/2012, ki jo podeljuje Društvo gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije.

Osebe in sodobna problematika

O prehodu stranskega besedila v glavno sem govorila že v analizi prejšnje drame, kjer meja med enim in drugim besedilom še ni bila tako zabrisana, kot je v tem besedilu. Da stransko besedilo prehaja v glavno, je jasno že na samem začetku drame. Pod naslovom ni seznama oseb, prav tako ni opisan niti čas niti kraj dogajanja.

Prvi lik je lik brez imena, imenuje se Jaz. Neimenovan lik ima med drugim tudi vlogo, da govori stranski tekst, ki je sicer v klasični drami namenjen bralcu oz. režiserju, kot pomoč pri ustvarjanju uprizoritve. Stranski tekst se kaže bodisi v scenografiji bodisi pri karakterizaciji lika.

Neimenovani lik je usmerjen v gledalca in ga celo nagovarja: »jaz, sedmi lik v tej drami, stopim pred vas, spoštovano (zahodno) gledalstvo /.../« (Semenič 2010: 1). Ker nagovarja izrecno gledalca in ne bralca (*spoštovano gledalstvo, cenjeno občinstvo, velespoštovana publika*), lahko sklepamo, da je avtorica besedilo pisala predvsem z mislijo na uprizoritev. Neimenovan lik je glavna oseba, ki ima funkcijo nekakšnega *govorečega stranskega besedila*. To, da je glavni lik brez imena, pa kaže tudi na »izgubo individualnosti«, kot to imenuje Denis Poniž (str. 52). Neimenovana oseba je torej personificirana didaskalija: ta predstavi najprej sebe in še ostalih šest likov, nato opiše še prostor in čas, skozi celo dogajanje pa tudi opisuje, kaj osebe počnejo.

V opisih tako prostora kot tudi oseb, se Simona Semenič poigrava z besedami in pomeni. Deli govora Jaza so zaznamovani s poetičnimi vložki. Poezija »gledalce [namreč] prisili k drugačnemu poslušanju /.../« (Pavis 1997: 544).

beli muslin nalahno šuști

nalahno šuști beli muslin

(Semenič 2010: 3.)

Za neimenovano osebo se izkaže, da je moški, sicer pa je to razvidno zgolj iz govora – »čeprav sem potem postal neopazen« (Semenič 2010: 3) – in ne neposredno. Jaz predstavi glavno osebo, Truplo, ki je tudi prva oseba poleg Jaza, ki stopi na oder. Truplo ustvarja napeto vzdušje s tem, da na začetku ne izgovori svojega imena, skozi dogajanje in prihode ostalih likov pa izvemo, da ima Truplo več imen oz. več življenjskih zgodb, in da ta oseba pravzaprav skozi različna imena opisuje sodobno problematiko družbe oz. izpostavlja t. i. tabu teme iz zornega kota prizadete osebe. Truplo predstavlja mrtve osebe: kurbo, muslimanko, ki se je zaljubila v moškega druge vere, splavljenega otroka, od moža mučeno žensko, ki na koncu naredi samomor, nosečo žensko, ki ji med rojevanje ubijejo dveletnega otroka, nato pa še posilijo in žensko ter lezbijko, ki jo med vojno ubije granata. Truplo je imenovano z več osebami, vendar je poanta oseb in njihovih imen ta, da vsaka izmed njih predstavlja žrtev sodobnega sveta.

Truplo lahko označimo za glavno osebo, je tudi oseba, ki je najbolj povezana s temami besedila, ki se nanašajo na sodobno družbo, na kar pa se nanaša še ostalih pet oseb: Roman Abramovič, Janez Janša, Julija Kristeva, Simona Semenič in Z. I. (Zlatan Ibrahimović). Gre za realna imena ljudi, ki živijo in ustvarjajo vsak na svojem področju. Osebe so irealna preslikava realnih oseb, kar priča o tem, da gre za realno problematiko tudi zunaj literature in gledališča.

Nastopajoče osebe v drami (Roman Abramovič, Janez Janša, Julija Kristeva, Simona Semenič in Z. I.) so odraz družbe, v kateri živimo in predstavljajo aktualno problematiko. Leta 2010, ko je besedilo nastalo, je bilo Svetovno nogometno prvenstvo. Z nogometom sta povezani dve osebi: Roman Arkadij Abramovič in Zlatan Ibrahimović. Janez Janša, aktualni predsednik vlade, je bil leta 2010 predsednik največje vladne opozicije. Janez Janša je bil v tem času znan po raznih aferah in zaradi tega še bolj medijsko izpostavljen. Julia Kristeva, sicer tudi

medijsko prepoznavna oseba, pa slovi predvsem po znanstvenih dosežkih. Avtorica v seznam oseb vključi tudi samo sebe, torej avtorico besedila. Našteta imena predstavljajo osebe s področij sodobnega življenja; prisotni so predstavniki ekonomske elite in politični veljaki, dve osebi sta povezani s športom, ženski osebi pa predstavljata znanost in literaturo.

Kot sem že omenila, je glavna oseba drame Truplo. Blaž Lukan piše, da je najbolj paradokсно to, »da je edini lik, oseba v drami, truplo, čeprav gre v resnici za mrtvo osebo, za njen *preostanek*; in več, truplo kot tako v *fizični* obliki sploh ni prisotno na prizorišču, saj je skuhano v obari, ki jo uporabljajo gostje na gostiji« (2012a: 170). Truplo je oseba, ki predstavlja ženske sodobnega sveta, ki so zaradi represivnega mehanizma družbe trpele in bile na nizkoten način usmrčene.

Prostor in čas

Neobičajnost se kaže tudi v podajanju kraja in časa zgodbe. Kraj dogajanja, v klasični drami sicer stransko besedilo, prehaja tu v glavno besedilo. Napoveduje ga neimenovani Jaz. Kraj dogajanja je prostor, ki zahteva publiko, saj jo Jaz tudi nagovarja.³ V tem primeru gre torej za preplet dramskega in gledališkega prostora. Pavis označuje dramski prostor kot »prostor, o katerem govori besedilo, abstrakten prostor, ki ga morata bralec ali gledalec zgraditi ("*fikcionalizirati*") s pomočjo domišljije« (1996: 602). Pri gledališkem prostoru pa gre za »odrski prostor, /[ki je] natančneje opredeljen kot tisti, znotraj katerega se med predstavo umestijo gledalci in igralci« (prav tam, str. 602). Gre torej za preplet fikcijskega prostora z realnim prostorom.

Čas ni določen, gre pa za trenutni čas, torej čas, ko je publika prisotna. Zopet se realni čas prekriva s fikcijskim, tako kot se to dogaja pri prostoru, le da natančen čas ni eksplicitno nakazan. Gledalec oz. bralec o času sklepa po samih dejanjih, pa tudi po določitvi prostora.

Jezik

Tudi to dramsko besedilo Simone Semenič se poigrava tako z jezikom, kakor tudi s samo formo. Pravopis ni upoštevan, povedi niso ločene z ločili, temveč stoji vsaka nova poved v

³ Uprizoritev *Zgodbe o nekem slastnem truplu*, ki jo je režiral Primož Ekart in je premiero doživela 13. 11. 2011, je postavljena v stanovanje (posebnost tega je, da se javno umakne v zasebno), na »požrtijo« je za mizo povabljenih šest gledalcev, vse like pa odigrata dva igralca.

novi vrsti. V veliko primerih so na ta način ločeni tudi stavki. Velikih začetnic in končnih ločil pa v besedilu ni. Lahko pa opazimo veliko strokovnega izrazja, predvsem s področja dramaturgije oz. gledališča: *protagonist*, *dramatis personae*, *psihološka pavza*. Sicer pa je jezik knjižna slovenščina, veliko izrazov pa je (nižje) pogovornih (*ipak*, *drek*, *scalnica*).

Poleg poetičnih vložkov, lahko v tej drami zasledimo številna ponavljanja, tako na ravni leksike, kakor tudi na stavčni ravni. Vsako jezikovno sredstvo ima v drami tudi namen. Tu ponavljanja služijo temu, da tesnobno vzdušje v bralcu oz. gledalcu vzbudi še bolj intenziven občutek grozote, ki jo doživlja pripovedujoča oseba:

nisem hotela umreti

nisem hotela umreti

nisem hotela umreti

/.../

nisem hotela

nisem hotela

nisem hotela

/.../

nisem

nisem

nisem

(Semenič 2010: 13.)

Skozi celoten tekst so opazna ponavljanja dveh barv (modre in bele) in samostalnikov (oblak, nebo, morje), ki jih izgovarja neimenovana oseba.

Posebnost besedila je vsekakor forma. Tekst neimenovane osebe se razlikuje od oblike zapisa drugega besedila po tem, da je ta zapisan v ležečem tisku, medtem ko je preostali del v pokončnem. Blaž Lukan poudarja, da se na videz besedilo ne razlikuje od drugih modernističnih besedil in da lahko bralec šele med samim branjem oz. po njem razloči, kaj je glavno in kaj stransko besedilo (2012b: 170).

4 DRUGI DEL: Temeljne značilnosti dramskega opusa

Simona Semenič je slovenska dramatičarka, njena dramska besedila spadajo v kategorijo besedil, ki jih družijo več skupnih značilnosti, ki pa jih pri drugih sodobnih slovenskih dramatikih ni mogoče najti. Skozi analizo besedil sem ugotovila, da je najznačilnejša posebnost, ki veže večino dramskih tekstov Simone Semenič prav dramska forma oz. dramska pisava, kot jo imenuje Blaž Lukan (2012a: 13). Izmed šestih dramskih tekstov, ki sem jih obravnavala, sta samo dva taka, ki ustrezata tradicionalni dramski pisavi (ta dva imata tudi tradicionalno dramaturško zasnovo). Ti dve besedila sta *Nogavice* in *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več*. Posebnost, ki družijo vsa obravnava besedila je tudi dramski čas, ki je hkrati fikcijski in gledališki. Opazne pa so tudi druge značilnosti, ki niso prisotne v vseh obravnavanih delih, a tako značilne za dramsko pisavo Simone Semenič, da ne moremo mimo njih.

Lik Simone (Semenič)

V kar treh tekstih (od šestih, ki sem jih obravnavala) zasledimo lik z imenom Simona. Gre v vseh tekstih za Simono Semenič, avtorico besedil?

Najprej se s likom Simone srečamo v monodrami *Jaz, žrtev*. Prav za to dramsko besedilo lahko trdimo, da je še najbolj avtobiografsko in da lik Simone sovпада z resnično Simono, torej avtorico besedila. Avtobiografski podatki se kažejo tudi v kraju, kjer je glavna oseba preživela mladost itd., vsekakor ne moramo mimo vseh podobnosti, ki vežejo lik in avtorico besedila.

vem samo, da vesna v enem trenutku reče

»**simona**, ti imaš božjast, da boš vedela, božjast imaš« (Podčrtala M. P.)

jaz jo gledam

od spodaj navzgor /.../

(Semenič 2007: 12.)

V drami *24ur* se ravno tako pojavi lik z imenom Simona, vendar gre za lik, ki v drami ne nastopa, ampak ga zgolj omeni par, ki je ujet v rudniku.

ONA1: *Kje smo imeli pamet priti* ON2: *Aja. (Se dvigne, odgrne posteljo, se namesti.)*
sem noter
Tišina.

ONA2: *(Se namesti na posteljo.)*
Tišina.

ON2: *Kaj, a je v redu?*

ONA2: *Jaz bi bila pravzaprav raje na levi.*

ON2: *Ja, v redu. Ni problema, zamenjava se. (Se*

ONA1: Čigava ideja je sploh bila? dvigne, obhodi posteljo.)

ON1: **Simonina**, mislim. (Podčrtala M. P.)
stran postelje.) Hvala.

ONA2: *(Se prestavi na drugo*

Tišina,

(Semenič 2006: 7.)

Blaž Lukan ugotavlja, da je Simona bodisi ženska iz para, ki ju prvi par v rudniku omenja, bodisi »Simona Semenič, avtorica drame, in je prvi par v drami zgolj zaradi njene arbitrarne volje, kot njeno sredstvo, kot njen glas« (2012a: 15). V isti drami se lik Simone pojavi še štirinajstkrat, in sicer kot nagovor Spamov.

SPAM14: *Dear **Simona**, I see you receiving a fabulous sum of money within the next 123 days!*
(Podčrtala M. P.)
(Semenič 2006: 46.)

Lik Simone Semenič se pojavlja v *Zgodbi o nekem slastnem trupu*, in sicer že v samem naslovu teksta, le da tam še ni pojasnjeno, da gre za avtorico teksta. To bralec spozna v nadaljevanju. Blaž Lukan pripoveduje o negotovosti avtorja, ki »sodi v postmodernistični kompleks smrti avtorja, ki avtorju zagotavlja mesto zgolj v zasedbi dramskih likov oz. mu pusti, da kot ena izmed oseb stopi in tam opravi svoje po nareku pripovedovalca« (2012a: 169). Simona Semenič sebe kot avtorico implicira v dramski lik zagotovo v dveh tekstih, v *Jaz, žrtev* ter v *Zgodbi o nekem slastnem trupu*, kjer se pojavlja kot avtorica besedila, v obeh primerih lik tudi nastopa, v *Zgodbi o nekem slastnem trupu* lik nima replike. V *24ur* pa ni jasno, ali gre za Simono Semenič, avtorico besedila, ali pa je Simona zgolj ena izmed nenastopajočih likov.

Preplet realnega in fiktivnega uprizorjenega časa

Vsem obravnavanim dramam je skupen čas dogajanja drame. V prvem delu diplome sem govorila o Pfisterjevem ločevanju realnega in fiktivnega uprizoritvenega časa. Po njegovem mnenju je realni čas čas, ki traja nekaj več kot dve uri (to je povprečni čas trajanja uprizoritve v današnjem času), fiktivni čas pa poteka znotraj realnega in je lahko precej obsežnejši (v Kralj 1998: 136).

O prikrivanju realnega in fiktivnega časa lahko govorimo pri malodane vseh obravnavanih besedilih, izjema je besedilo *24ur*, kjer je čas omenjen že v samem naslovu in kaže na omejitev dogajanja na en dan. V *Jaz, žrtev* in *Zgodbi o nekem slastnem truplu* trajanje drame ni podano, a ga lahko že po prvem branju sami določimo: gre za čas približno dveh ur, to je tudi povprečen čas dramske uprizoritve. V besedilu *Jaz, žrtev* je glavni lik Simona, ki pripoveduje zgodbo, to pripovedovanje pa je tudi omejeno na čas uprizoritve. Fikcijski čas se torej izenači z realnim, čeprav Simona s pripovedovanjem seže mnogo let nazaj, torej v otroštvo. Za prikrivanje obeh časov gre tudi v *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več*, kjer je sicer čas podan v didaskalijah, gre pa za čas od poznega večera do noči, ko se zakonca odpravljata spat.

Besedilo *Nogavice* je sicer mini drama in je omejena na približno 20 minut, a prav toliko časa traja tudi dogajanje. Samo v drami *24ur* je se realni uprizoritveni in fiktivni čas ne prikrivata. Dramski čas je v tej drami omejen na 24 ur, kar je podano že v samem naslovu. Omenjena drama ima najdaljši fiktivni čas od vseh obravnavanih tekstov, a se v času 24 ur, torej enega dneva, kolikor ga imata para, ne zgodi nič pomembnega. »V 24 urah se lahko dogodita življenje in smrt, z rojstvom vred – a le v tradicionalni zasnovi, v *24ur* Simone Semenič se ne zgodi nič drastičnega, nič usodnega, pa čeprav zmanjkuje zraka in časa /.../» (Lukan 2012a: 16). Gre za odsotnost dogodka, o katerem govori tudi Rok Vevar v spremni besedi za besedilo *5fantkov.si*. Tudi v tej drami se fikcijski in uprizoritveni čas prikrivata, točna ura ni podana gre za čas med kosilom in večerjo, traja pa natanko toliko časa, kot se otroci igrajo. Sam čas ni podan, se pa v besedilu pojavljajo cerkveni zvonovi, ki odštevajo čas (Vear 2009).

V vseh dramah je čas omejen na trajanje, ki je sicer tudi čas gledališke uprizoritve. Izjema je tekst *24ur*, vendar je tudi tu čas pomemben, saj je podan že v samem naslovu. Iz tega, da je čas trajanja dramskega teksta omejen na čas dramske uprizoritve, lahko sklepamo tudi to, da je Simona Semenič oseba, ki piše z mislijo na uprizoritev.

Dramska pisava

Besedila Simone Semenič nedvomno spadajo v kategorijo inovatorstva na področju dramske pisave. Vendar pa zunanja forma besedil še ne pomeni radikalne novosti. Teksti brez ločil, manjkajoči seznam dramskih oseb in neločena dela glavnega ter stranskega besedila poznamo že iz modernizma in dramatike absurda (Lukan 2012b: 168), Simona Semenič pa uvaja

postopke, ki jih lahko označimo kot posebnost: Lukan piše o tem, da je ena izmed teh novosti razvidna pri besedilu *Zgodba o nekem slastnem truplu*, ki je sicer razvidna že v samem naslovu. Ta je zapisan v ležečem tisku, medtem ko je besedilo, ki sledi, napisano poševno. Za pokončen tisk gre samo še pri besedilu, ki ga govori truplo. »Po grafičnem oz. slogovnem zapisu sodeč je naslov očitno replika, ki jo je mogoče oz. treba izgovoriti, uprizoriti /.../« (Lukan 2012b 169). Druga posebnost, ki je prav tako značilnost omenjenega besedila je ta, da dramski tekst ne moremo deliti na glavni in stranski, saj stranski tekst postane glavni in ga govori pripovedovalec.

Značilnost, ki se dotika jezika in je skupna celotnemu opusu je tudi ta, da na jezikovni ravni opazimo številna ponavljanja, največkrat na ravni besed, lahko pa tudi na stavčni ravni. Najmanj ponavljanj je v prvonastali drami, ki je tudi po formi najbolj tradicionalna. Isto lahko trdimo za dramo *Nogavice*. Funkcija številnih ponavljanj se pravzaprav dotika bralca oz. gledalca. Pri dramskih besedilih Simone Semenič nima velike teže sama vsebina dramskega teksta, ampak razne tehnike, ki jih avtorica uporablja. Med te tehnike lahko prištejemo že omenjena ponavljanja ter tišine in premore, ki niso redkost obravnavanih besedil. Vsi omenjeni postopki imajo na bralca, predvsem pa na gledalca, močan vpliv in besedilu ter sami temi dajo (še večjo) težnjo. Da so tišine v obravnavanih delih pogoste, priča tudi dejstvo, da se polovica besedil (to so *24ur*, *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več* in *Nogavice*) s tišino tudi zaključijo. Med tehnike pisanja sodijo tudi številni medmeti, ti so najbolj opazni v drami *5fantkov.si*. Tudi medmeti imajo učinek, vendar ne toliko na bralca kot na gledalca. Vsekakor gre za preiščljeno tehniko, kar kaže na to, da Simona Semenič med pisanjem misli na samo izvedbo drame oz. uprizoritev, čemur se ne moremo čuditi, saj je po izobrazbi dramaturginja.

Najbolj nenavadna in inovativna tehnika pisanja se kaže v drami *24ur*. Tu je potrebno omeniti dve stvari: govora dveh parov, ki sta tudi fizično ločena na papirju in ponazarjata hkratnost dogajanja, in besedila Spamov, ki posegajo v dialoge dveh parov. Simona Semenič je s to tehniko želela doseči občutek hkratnosti, obenem pa nam bralcem/gledalcem odpira tudi več možnosti branja. Blaž Lukan ugotavlja, da je ena izmed možnosti ta, da »sodobna medijska stvarnost bralca/gledalca bombardira z informacijami, ki so tako goste, da vzbujajo občutek hkratnosti, torej ene same informacijske gmote, ki obseda uporabnika do take mere, da popolnoma izgubi zmožnost pregleda nad njo, oziroma tudi sam postane zgolj njen del« (Lukan 2012a: 14). Zanimivo je tudi, da v tem besedilu ni razlike med slovenščino in

angleščino, ki jo govorijo Spami. Barbara Orel ugotavlja, »[d]a gre za dva popolnoma različna jezikovna sistema, v katerih govorita človek in digitalna naprava (2008: 180).

V tradicionalni obliki so zapisana tri besedila, ostala tri, torej *Zgodba o nekem slastnem truplu*, *Jaz, žrtev* in *5fantkov.si* so besedila, ki niso zapisana pravopisno pravilno. Gre za besedila, ki ne vsebujejo ločil, prav tako ni velikih pisanih črk, temveč samo male. Če izhajamo iz definicije dramskega besedila, ki jo je podal Andrej Inkret, in sicer da je »dramsko besedilo že v svojem specifičnem jezikovnem ustroju in besedni zgradbi tudi in predvsem gledališki tekst« (Inkret v Lukan 2012b: 168), lahko trdimo, da je funkcija netradicionalne zgradbe dramskih besedil Simone Semenič ta, da odpira več možnosti za branje in da določena tehnika, ki odstopa od tradicionalne, nosi oz. govori še nek globlji dramaturški pomen oz. delno prikrit dramaturški napotek. Kot primer navajam Lukanovo ugotovitev, da je naslov *Zgodbe o nekem slastnem truplu* napisan v pokončnem tisku, medtem ko sledi besedilo v ležečem, to je govor pripovedovalca oz. gre za govorjeno didaskalijo – samo še besede Trupla, ki je glavna oseba, so zapisane v pokončnem tisku, kar naj bi pomenilo, da je (skrita) želja avtorice, da je naslov slišen tudi publiki (2012b: 168–169). Za prehod stranskega besedila v glavno gre tudi v drami *5fantkov.si*, kjer igalke nanizajo nastopajoče like in jih opišejo, kar je sicer, v tradicionalnem dramskem besedilu, del stranskega besedila.

Dve besedili, in sicer *Jaz, žrtev* ter *Zgodba o nekem slastnem truplu* sta napisani po principu pripovedovanja. V prvem primeru Simona pripoveduje svojo zgodbo od otroštva dalje in svoje tegobe odraščanja, ki so predvsem različne znane in manj znane bolezni. Ena od značilnosti besedila je tudi ta, da lik večkrat vzpostavi odnos z bralcem oz. s publiko. Mateja Pezdirc Bartol piše, da je Simona Semenič »besedilo podnaslovila z besedni solo, vendar pa besedilo in še v večji meri njegova izvedba računata na dialog s publiko« (2009: 198). V *Zgodbi o nekem slastnem truplu* se ravno tako srečamo s pripovedovalcem, le da je ta neimenovan. In tako, kot je pripovedovalka Simona vzpostavljala dialog s publiko v *Jaz žrtev*, ga neimenovani Jaz v *Zgodbi o nekem slastnem truplu*:

/.../ se pravi vas, velespoštovana publika

vas pogledam v oči, v kolikor mi odrski reflektorji to dopuščajo, bilo bi fino, da bi mi dopuščali

vas pogledam

strmo

mogoče se vam nasmehnem

se odkašljam
se odkašljaš tudi ti, imenitni gledalec
dlje ko te gledam, bolj se odkašljuješ /.../
(Semenič 2010: 1.)

Funkcija različnih tehnik (predvsem inovativnih) je ta, da želijo vplivati na bralca, še bolj pa na gledalca, kar nedvomno kaže na to, da je Simona Semenič dramaturginja in pri pisanju tekstov misli na samo realizacijo uprizoritve.

5 Povzetek

V diplomskem delu sem analizirala šest dramskih tekstov sodobne slovenske dramatičarke Simone Semenič, in sicer *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več*, *Nogavice*, *24ur*, *Jaz, žrtev*, *5fantkov.si* in *zgodba o nekem slastnem trupu ali gostija ali kako so se roman abramovič, lik janša, štiriindvajset letna julia kristeva, simona semenič in incialki z. i. znašli v oblaku tobačnega dima*. Vsako delo sem analizirala in poskušala ugotoviti, kaj je tisto, kar opus Simone Semenič povezuje.

Zagotovo je dramska pisava tista, ki dramsko ustvarjanje Simone Semenič najbolj zaznamuje. V tradicionalni dramski obliki sta zapisani zgolj dve besedili, to sta prvonastalo besedilo *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več* ter mini drama *Nogavice*. Največji odklon od tradicionalne dramske pisave je opazen pri dramah *24ur* in *Zgodbi o nekem slastnem trupu*. Besedilo *24ur* je razdeljeno na dva dela, kar je prostorsko ločeno že na samem papirju, funkcija le-tega pa je prikaz hkratnosti. Posebnost omenjenega besedila so tudi besedila Spamov, ki vdirajo v dialoge nastopajočih oseb. Posebnost dramske pisave, ki je lahko štejemo za novost, je tudi preplet glavnega in stranskega besedila, ki se kaže tako v *Zgodbi o nekem slastnem trupu*, kakor tudi v drami *5fantkov.si*. Vsem obravnavanim delom so skupni še drugi postopki, kot so ponavljanja, premori in tišine, redki niso niti medmeti, ki so sicer prevladujoči jezikovno-zvočni elementi *5fantkov.si*. Funkcija ponavljanj, premorov in tišin je v učinkovanju na bralca oz. gledalca. Številna ponavljanja poudarjajo samo temo, ki zaradi naštetih tehnik pisanja pride še bolj do izraza.

Tekste Simone Semenič družijo tudi dejstvo, da je kar v treh dramah lik (bodisi glavni bodisi stanski oz. nenastopajoči) lik z imenom Simona. Da gre za avtorico teksta, je razvidno v tekstu *Jaz, žrtev*, kjer so še najbolj opazni avtobiografski podatki. V drami *Zgodba o nekem slastnem trupu* se avtorica pojavi že v samem naslovu besedila in tudi nastopa, v *24ur* pa nastopa dvakrat, kot nenastopajoči lik, ki je lahko krivec za neljub dogodek, in kot nagovor osebe, ki ga uporabljajo Spami.

Čas je zagotovo dimenzija, ki družijo vse obravnavane tekste. Razen besedila *24ur*, ki je s časom povezan na drugačen način, se fiktivski čas vseh obravnavanih besedil prekriva z realnim uprizoritvenim časom. V drami *24ur* je čas vezan na en dan, torej na točno 24 ur, tu se fiktivski in realni čas uprizoritve ne prekrivata. Čas dogajanja drame je v tem besedilu najdaljši, a kljub temu ne pride do nikakršnega (večjega) dogodka.

6 Viri in literatura

Zdravko Duša, Branko Jordan, Mateja Pezdirc Bartol idr., 2009: GRUMOVA NAGRADA 2009 za najboljše novo izvirno dramsko besedilo:

<http://www.pgk.si/main.php?vie=cnt&gr1=tetSloDra&gr2=dgn>. (Dostop: 28. 12. 2012.)

Marjeta Humar idr. (ur.), 2007: *Gledališki terminološki slovar*. Ljubljana: Založba ZRC.

Vladimir Kralj, 1984: *Dramaturški vademekum*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Lado Kralj, 1998: *Teorija drame*. Ljubljana: DZS.

Blaž Lukan, 2012a: Čas v krogu. *Simona Semenič: 24ur*. Gledališki list SNG Nova Gorica, letnik 57, številka 7. 13–17.

Blaž Lukan, 2012b: Nove tekstne prakse v slovenskem gledališču in strategije uprizarjanja. Mateja Pezdirc Bartol (ur.): *Slovenska dramatika: Obdobja 31*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. 167–173.

Barbara Orel, 2008: Perspektiva besede. Vpliv novih medijev na zaznavanje besedilnosti. *Drama, tekst, pisava*. Ljubljana: MGL. 175–194.

Mateja Pezdirc Bartol, 2009: Raznoverstnost poetik slovenskih dramatičark v zadnjem desetletju. *Četrto slovensko-hrvaško slavistično srečanje*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 193–201.

Patrice Pavis, 1997: *Gledališki slovar*. Ljubljana: MGL.

Ana Perne (ur.), 2008: *Pazi – drama!*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, AGRFT.

Denis Poniž, 1996: *Anatomija dramskega besedila*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.

Sigledal: Simona Semenič: http://www.sigledal.org/geslo/Simona_Semeni%C4%8D. (Dostop: 28. 12. 2012.)

Simona Semenič, 2007: *24ur*: <http://www.pre-glej.si/index.php?mode=9&id=22>. (Dostop: 25. 10. 2012.)

Simona Semenič, 2008: *5fantkov.si*: <http://www.sigledal.org/w/images/5/5e/5fantkov.si.pdf>. (Dostop: 25. 10. 2012.)

Simona Semenič, 2007: *Jaz, žrtev*: <http://www.pre-glej.si/index.php?mode=9&id=38>. (Dostop: 25. 10. 2012.)

Simona Semenič, 2007: *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več*: <http://www.pre-glej.si/index.php?mode=9&id=50>. (Dostop: 25. 10. 2012.)

Simona Semenič, 2005: *Nogavice*: <http://www.pre-glej.si/index.php?mode=9&id=13>. (Dostop: 25. 10. 2012.)

Simona Semenič, 2010: *zgodba o nekem slastnem trupu ali gostija ali kako so se roman abramovič, lik janša, štiriindvajsetletna julia kristeva, simona semenič in incialki z. i. znašli v oblačku tobačnega dima*: <http://www.sigledal.org/w/images/0/09/Gostija.pdf>. (Dostop: 25. 10. 2012.)

Minea Sončan Mihajlovič (ur. spletnih strani): *Polna pest praznih rok*: http://nova.maska.si/sl/produkcije/arhiv_produkcij/polna_pest_praznih_rok/. (Dostop: 28. 12. 2012.)

Spletni portal 24 ur: *Vodilne novice 24 ur v Sloveniji*: http://www2.24ur.com/bin/article.php?article_id=3150162 (Dostop: 28. 12. 2012.)

Alojzija Zupan Sosič, 2007: *Moški je glava in ženska srce – spolni stereotipi. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture: Stereotipi v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 181–193. Dostopno tudi na: http://www.centerslo.net/files/file/ssjlk/ssjlk_43_zbornik.pdf. (Dostop: 28. 12. 2012.)

Rok Vevar, 2009: *Dramatika o »kopromitiranem nadaljevanju«*. Spremná beseda k besedilu Simone Semenič *5fantkov.si. Grumova nagrada za najboljše besedilo*. Kranj: Prešernovo gledališče.

Wikipedia: geslo Minidrama: <http://de.wikipedia.org/wiki/Minidrama>. (Dostop: 28. 12. 2012.)

Izjava o avtorstvu

Izjavljam, da je diplomsko delo v celoti moje avtorsko delo ter da so uporabljeni viri in literatura navedeni v skladu z mednarodnimi standardi in veljavno zakonodajo.

Ljubljana, 12. januarja 2012

Meta Primožič